

ASPERGER SENDROMLU ÖĞRENCİLERİN BECERİLERİNİ GELİŞTİRMEK ve İYİLEŞTİRMEK İÇİN STRATEJİLER

(21/03/2017)

Psk.Dnş. Tarık SEKMENLİ
Psk.Dnş. Sevda SARİBEYOĞLU PEMPE

En etkili stratejilerin belirlenmesinde, bireysel olarak öğrencinin öğrenme stili, ihtiyaçları ve güçlü yanlarının dikkate alınması önemlidir.

Asperger Sendromlu öğrenciler için stratejiler;

Sosyal Etkileşim/İletişim :

*Sosyal kurallar ve becerileri öğretirken açık ve direkt olun.

*Sosyal olayları sıralı şekilde basamaklandırın.

*Sosyal iletişimle ilgili basamakları örneklendirin veya senaryolaştırın. Öğrencinin sosyal kural ve becerileri uygulaması, farkına varması ve anlaması için fırsat çeşitliliği sağlayın. Örnekler şunu içerebilir.

-Öğrencileri akran, dost ya da arkadaşlık grubu yoluyla sosyalleştirmek için (öğle yemeği programı, küçük gruplarla gezinti vb.) yapılandırılmış ve yapılandırılmamış fırsatlar sunun.

-İşbirliğine dayalı grup aktiviteleri planlayın.

-Hobi gibi paylaşılan bir ilgi alanı yoluyla öğrencinin diğerleriyle etkileşime geçebileceği fırsatlar sağlayın.

*Öğrenciye neyin niçin olduğunu tanımlamasını yapın.

*Öğrenciyi kendisinin ve diğerlerinin sosyal davranışlarını gözlemlemesi ve geribildirim vermesi konusunda cesaretlendirin.

*Öğrenciye sosyal becerileri çeşitli ortamlar ve farklı bireylerle az ya da çok yapılandırılmış durumlardan gerçek hayat durumlarına (evde, okulda, toplumda) kadar farklı ortamlarda prova ederek genelleştirmesi için fırsat sağlayın.

*Öğrencinin algılamasını, anlamını anlamasını, sözel ve sözel olmayan iletişimin kullanımını (örneğin mimik ve yüz ifadeleri) açık şekilde öğretmek için yardım edin.

*Akranlarıyla ve yetişkinlerle sosyal iletişim becerilerini kullanarak alıştırmaya yapın.

*Açık, anlaşılır ve kesin bir dil kullanın.

*Dil öğrenmesi ve kullanması (örneğin mecaz, kelimelerin çoklu anlamları) için örnekler verin, kafasını karıştıran durumları açıklayın.

*Bilginin tekrarlanması ve netleştirilmesi konusunda nasıl rica etmesi gerektiğini öğretin.

*Öğrencinin net bulmadığı ya da yanlış anladığıyla ilgili belirtilerin farkında olun, öğrenciyle konuyu anlayıp anlamadığını beraber kontrol edin.

*Öğrencinin önceden tahmin edilen sosyal durumlarla ilgili karşılıklı konuşma tekrarı yapması (örn. Sırayla karşılıklı konuşma) ve rol alma konusunda olanaklar sağlayın.

İlgi Çeşitliliğinde Sınırlılık:

- *Öğrenciye tercih ettiği aktivitelerle meşgul olması için bir program yapın.
- *Bir alanda bilgisini kullanabilmesi için çeşitli ve anlamlı fırsatlar sağlayın.
- *Yavaş yavaş diğer aktivitelere dahil edin, aktivitelerdeki değişiklik için öğrenciyi hazırlayın.
- *Öğrenciyi ilgi alanıyla bağlantılı yeni aktivitelere katılması konusunda cesaretlendirin.

Motor Koordinasyonu:

- *Hareketle ilgili görevleri yerine getirebilmesi için ek olanaklar sunun.
- *Mümkün olduğunca boşluk doldurma aktiviteleri, ek zaman verme gibi alternatifler sağlayın.

Kaygı:

Öğrenciye kaygısını gözlemlemesi, ayırt etmesi ve sınıflandırması için yöntem önerin (örneğin puanlama cetveli, renk kodlu sıralama yeşil => sorun yok, kırmızı=> sorun var vb)

Kendini sakinleştirme ya da gevşeme tekniklerini(örn müzik dinleme, derin nefes alma vb.) öğretin.

Daha stressiz bir çevre ortamı yaratmak için programlanmış aktiviteler sağlayın. Öğrenciyi kaygı yaratan durumlar için hazırlayın, farkında olun (Baş etme stratejilerini öğretin).

Sosyal ortamda akranlarının alay etme, sataşma veya zorbalık davranışlarını izleyin ve tepki gösterin. Öğrenciye zorbalığın farkına varması ve tepki göstermesi için stratejiler öğretin.

Öğrencinin çabalarını ve başardığı işlerle ilgili olumlu geribildirim verin.

Organizasyonel Beceriler:

Öğrencilere notlarını organize etmesi vb. konularda bilgi verin. Destek olun.

Haftalık olarak okuldaki dolabını ve sırasını /masasını düzenleme gibi işleri bir düzene bağlayın.

Metaryal ve bilgileri organize etmek için görsel destek (görsel çizelge, ödev kontrol listesi, grafikler vb) kullanın.

Kaynak :Çev. "Effective Educational Practices For Students With Austim Spectrum Disoders" p. 106-108 2007